

[2]

Ex/CBCS/SANS/UG/4.1/2022

BACHELOR OF ARTS EXAMINATION, 2022

(2nd Year, 4th Semester)

SANSKRIT (Honours)

COURSE – VIII

[Principles of Paninian Grammar (B)]

Time : Two hours

Full Marks : 30

The figures in the margin indicate full marks.

सर्वे प्रश्नाः सुरगिरा देवनागरीलिप्या च समाधेयाः ।

4. अधोलिखितेषु चतुर्णामुत्तरं प्रदेयम्। 1×4=4
- ग) शङ्कुलाखण्डः,
घ) युपदारु।
- क) वृत्तिशब्देन किमुच्यते ?
ख) कस्तावत् नित्यसमासः ?
ग) व्यपेक्षालक्षणं किम् ?
घ) उपसर्जनसंज्ञाविधायकं सूत्रं किं येन समासे पूर्वनिपातो भवति ?
ङ) 'समस्यते' इत्यत्र कथम् अस्-धातोः आत्मनेपदम् ?
च) 'समया ग्रामम्', 'निकषा लङ्काम्' इत्यत्र समयग्रहणव्ययानां समीपार्थकत्वादपि कथं न अव्ययीभावसमासः ?

1. अधोलिखितेषु सूत्रद्वयं सोदाहरणं व्याख्यायताम्। 5×2=10
- क) नदीभिश्च ।
ख) द्वितीया श्रितातीतपतितगतात्यस्तप्राप्तपन्नैः ।
ग) तृतीया तत्कृतार्थेन गुणवचनेन ।
घ) विशेषणं विशेष्येण बहुलम् ।
2. अधोलिखितेषु दीक्षितवचनद्वयं सप्रसङ्गं व्याख्यायताम्। 5×2=10
- क) 'भूतपूर्वे चरट्' इति निर्देशाद् भूतशब्दस्य पूर्वनिपातः ।
ख) बहुलग्रहणाद् सुमद्रम् उन्मत्तगङ्गम् इत्यादौ सप्तम्या नित्यमम्भावः ।
ग) यथार्थत्वेनैव सिद्धे पुनः सादृश्यग्रहणं गुणभूतेऽपि सादृश्ये यथा स्यादित्येवमर्थम् ।
घ) एतत्सामर्थ्यादेव प्राचीनानां नित्यसमासत्वम् ।
3. अधोलिखितेषु द्वयोः ससूत्रं सिद्धिर्विधेया। 3×2=6
- क) निर्मक्षिकम्,
ख) प्रत्यक्षम्,

[Turn over